

Deževno in vetrovno vreme prepreči oprашitev

Za oprășitev in oploditev mora biti izpolnjenih kar nekaj pogojev. Prvi je, da so cvetni brsti dobro razviti. Plodnica in ostali deli cveta se razvijejo normalno, če je bilo v prejšnjem letu dovolj hrane. V času cvetenja ne sme biti presuho in vetrovno vreme, ker se v tem primeru kljub oprășitvi (pelod pride na brazdo pestiĉa) brazda prehitro posuši in pelod ne "kali". V slabem, deŹevnem in tudi vetrovnem vremenu do oprășitve ne more priti, ker takrat ĉebele, ki so glavni oprășevalci, ne morejo leteti. Veter pripomore pri oprășevanju le pri orehiih, kostanju in leski. Te rastline imajo velike moške maĉice z ogromno peloda, da se zagotovi uspešna oprășitev. Primerne za oprășitev pa morajo biti tudi temperature: ne smejo pasti pod 0 °C, saj takrat Źe lahko pride do pozebe.

Marelico pogosto napade cvetna monilija, proti kateri škropimo z vivero chorusom, ki za ĉebele ni nevaren.

Prve cvetijo marelice

Razliĉne sadne vrste cvetijo v razliĉnih obdobjih. Prve cvetijo marelice, ki so tako tudi najbolj izpostavljene nevarnosti spomladanske pozebe. Da nekoliko podaljšamo ĉas brstenja, debela marelic in tudi ostalih sadnih vrst, premaŹemo z belilnim sredstvom *bio plantella protektom*. Bela barva sonĉne Źarke odbije od debela, zato se ta manj segreje, sokovi v drevesu pa se zaĉnejo pretakati nekoliko pozneje. To je najveĉkrat Źe dovolj, da drevo uide spomladanski pozebi. Kadar je v ĉasu cvetenja vlažno in deŹevno vreme, se pojavi še ena teŹava. Povzroĉa jo cvetna monilija oziroma cvetna gniloba, ki poleg

marelic napada tudi ostale košĉiarje, pojavila pa se je tudi na peĉkarjih. OkuŹba se zaĉne preko cveta, zato jo moramo prepreĉiti še v ĉasu cvetenja s škropljenjem. Najbolj učinkovito je, ĉe škropimo dvakrat: prviĉ, ko je odprtih 30 - 40% cvetov, in drugiĉ, ko so odprti Źe vsi cvetovi. Za škropljenje uporabimo *vivero chorus* v 0,02% koncentraciji (2 g/10 l vode). Ta fungicid ni strupen za ĉebele. Ostalih teŹav pri marelicah, še posebno ĉe imamo samo eno sorto, ni, razen pri sorti harcot, ki potrebuje oprășevalko.

Sledijo ĉešnje in višnje

Naslednje cvetijo ĉešnje, ki so med najlepšimi sadnimi drevesi v ĉasu cvetenja. Pri njih se pojavljajo kar velike teŹave pri oprășitvi. Klasiĉne sorte so avtosterilne, saj imajo takomenovani sterilitetni gen. To pomeni, da pelod iste sorte ne more oploditi, zato potrebuje za oploditev drugo sorto, pa še to ne kar vsako. V zadnjem ĉasu so poskušali to rešiti tako, da so na trgu ponudili sorte ĉešenj, ki so samooplodne, obenem pa tudi dobre oprășevalke za druge sorte. Še vedno pa je najboljše, da sadimo vsaj dve razliĉni sorti ĉešenj.

Višnje so naĉeloma samooplodne, le ob bolj neugodnih razmerah je boljše imeti v bliŹini še kakšno drugo sorto višenj.

Vĉasih se pojavljajo teŹave pri oprășitvi ĉešenj in višenj, še zlasti, ĉe so tla zakisana. ĉeprav pride do oprășitve, dokonĉna oprășitev ni

uspešna. Takšni plodiĉi se nekaj ĉasa še razvijajo (do pribliŹno 1/3 debeline ploda), potem pa nahitro pordeĉijo in odpadejo. V tem primeru si lahko pomagamo z nanosom sredstva *plantella kalcivit* v odmerku 10 kg na 10 m². Visoka vsebnost kalcijevega karbonata v sredstvu vpliva na zmanjšanje zakisanosti tal in omogoĉa rastlini laŹjo dostopnost do hranil.

Slive in breskve nimajo veĉjih teŹav z oprășevanjem

Pri slivah in ĉešpljah kakšnih veĉjih teŹav z oprășitvijo ni. So pa nekatere sorte boljše oprășevalke kot druge - te so ponavadi samooplodne sorte (stan-

Jablanam lahko zagode predvsem slabo vreme.

lej, domača češplja, ruth gersteter, bluefree). Druge so samoneoplodne in potrebujejo ob sebi oprasevalko (president, moretini 355, grossa di felisio), zato je najbolje saditi vsaj dve do tri različne sorte. Poleg domače češplje je dobra oprasevalka tudi nova sorta bluefree. Če so tla zakisana, se lahko pojavijo podobne težave kot pri češnjah.

Tudi pri breskvah in nektarinah ne bomo imeli večjih težav z oprasevanjem.

Tla ob hruškah ne smejo biti prekisla

Pri hruškah imamo veliko sort, zato je za oprasevanje pomembno, kdaj

Češnje imajo čudovite cvetove, a kar precejšnje težave z oprasevanjem.

cvetijo določene sorte, da se čas cvetenja pokriva. Nekatere sorte, kot

z oprasevanjem nimajo, so pa tudi dobri oprasevalci. V praksi večjih težav, če izvajamo slabe vremenske pogoje v času cvetenja, pri jablanah nimamo. Tudi sadimo ponavadi več različnih sort, tako da je dobra oprasevanje vedno zagotovljena.

V intenzivnih sadovnjakih pa se za zagotovitev dobre oprasevanje večkrat uporablja divja jablana – *malus floribunda*. Ta jablana, ki se sicer uporablja v okrasne namene, zelo močno cveti in ima veliko kakovostnega peloda. Tako je omogočeno, da je v nasadu posajena tudi samo ena sorta, pa bo ob dobri oskrbi vseeno zagotovljen dober pridelek.

Leska lahko cveti že januarja

Za konec omenimo še lesko, ki je tudi med vetrocvetkami nekakšen poseb-

Previdno pri škropljenju!

Čebele so izredno pomembne za uspešno oprasevanje, zato moramo biti pri škropljenju sadnega drevja in jagodičevja zelo previdni. V času cvetenja ne smemo škropiti, izjema sta le naravno olje *bio plantella prima* in sredstvo proti cvetni moniliji *vivera chorus*, ki čebelarom nista strupena. Brez skrbi lahko uporabimo tudi naravno škropivo *bio plantella natur-f*, s katerim preventivno škropimo proti škrlupu, breskovi listni koderavosti in nekaterim drugim boleznim. Takoj po cvetenju na drevesa obesimo *bio plantella rumene lepilne plošče*, na katere se bodo ujeli tudi najbolj vztrajni škodljivci.

Posledice cvetne gnilobe

viljamovka, konferans in še kakšna, večjih težav nimajo, tudi če v bližini ni druge sorte. Se pa tudi pri hruškah lahko pojavijo kar velike težave, če rastejo v preveč kisli zemlji.

Triploidne in diploidne jablane

Pri jablanah glede oprasevanja ločimo triploidne sorte (jonagold, mutsu, rdeči boskop), ki so slabi oprasevalci, in ostale sorte, ki so diploidi in težav

než, saj lahko v topli zimi cveti že januarja. Iz ženskih brstov pokukajo pestiči, mačice pa se odprejo, da lahko veter nosi pelod. Ko prinese veter pelod na pestič in pride do oprasevanja, se brst zopet zapre in stisne ter počaka na pomlad, ko se razvoj nadaljuje. Tudi za lesko velja, da potrebuje v bližini še kakšno drugo sorto. Lahko je tudi okrasna rdeča leska ali navadna gozdna. Podobno velja tudi za orehe.

Matjaž Maležič